

In het *Ancien Régime* moest het gemeentebestuur zelf voor de gelidelijke inkomsten zorgen. Ze werden verzameld door een 'col-lecteur' of door de burgemeester.

In die tijd waren er accijnzen op het bier, de wijn, de brandewijn en de verkoop van beesten. Er was ook tolgeld op de grote wegen, voornamelijk aan de bruggen en een belasting op luxe-voorwerpen. Daarnaast was er het 'bondergeld', dat echter verdeeld werd tussen de prins-bisschop, de parochie of de abdij van Averbode en de gemeente. Landbouwgrond, die toebehoorde aan vreemdelingen werd zwaarder belast. Men kende ook een 'kopgeld', of een bepaalde belasting volgens rang, stand en inkomen, bestemd voor de gemeente en de prins-bisschop. Daarnaast was er ook het 'schouwgeld' en later een belasting op het aantal vensters in een woning.

Deze cijzen dienden voor het bekostigen van uitgaven:

- betalen van het gemeentepersoneel o.a. schout, secretaris, veldbode, schoolmeester, kapelaan en vroedvrouw.
- kosten gedaan door de burgemeesters en de schepensbank.
- subsidies voor het invoeren van het gebruik van bakstenen en pannen bij het bouwen van nieuwe huizen.
- betalen van de inkwartiering van de voorbijtrekkende troepen.
- betalen van intresten op leningen.
- aankopen van geschenken en dranken, die aangeboden werden aan personaliteiten en bevelhebbers van ingekwartierde troepen.
- toelagen voor de hand- en voetboogschutters, die in tijden van nood, de gemeente moesten beschutten of beschermen en zo nodig verdedigen.
- kaarsen en smout voor de verlichting, hout en kolen voor de verwarming van de school en het genachtenhuis.
- het onderhouden van wegen, bruggen en beken in de gemeente.
- aankoop van materiaal: papier, pennen, inkt, registers en kalenders.
- proceskosten en juridische adviezen.

Nadat prins-bisschop Gerard van Groesbeek zich verplicht zag om militieën uit te rusten tegen de plunderingen van de Spanjaarden onder leiding van Alva, deed hij een beroep op de Staten van Luik om uitzonderlijke belastingen goed te keuren.

Dit verliep zonder succes in 1568, 1570, 1571, 1572, 1574 en 1575 (01). Maar op een vergadering van 02 nov. 1576 beseften de drie Staten: het Kapittel, de Adel en de Steden, de noodzakelijkheid van de bede en keurden ze eenparig goed.

Wij laten hier uittreksels volgen van de beslissing genomen door de Dietssprekende steden:

'Advis ende deliberatie genoemen bij die goede Steden des Lants van Ludick Tongeren, Sintruijden, Hesselt, Maeseyck, Stochem ende Bijlsen op die propositie gedaen bij den duerluechtigen ende Genaedighen heer Geraerd van Groesbeeck, bisschop van Ludick hertoch tot Boulllon Graeve tot Loen zijnen Staeten opden tweeden Novembri 1576 voergehalden' (02).

Men besliste:

- 1.-een collecte van 52.000 gulden Brabants te heffen;
- 2.-een uitzonderlijke gabelle (03) op wijn en bier;
- 3.-een bekasting op: 'een herstaet, backhuys, brauwhuys, hoeven, stoeve, smisse, vast vijff stuijvers brabants eens voer een reyse'.

De uitvoeringsmodaliteiten verschenen reeds 13 dagen later op 15 nov. 1576, in een gedrukt document: '*Ordonnance et edict de reverendissime et illustrissime seigneur, Monseigneur Gerard de Groisbeeck, Evesque de Liege, ... sur la levee & collecte des cheminees, aix & estocquages esdits Paiz. A Liege M.D. LXXVI*' (04).

Deze belasting werd gedragen door de eigenaars en de huurders, elk voor de helft, wanneer het een huurwoning betrof. Binnen de acht dagen moesten de collecteurs elk huis van de gemeente bezoeken en de week nadien de gelden gaan innen.

De stad St-Truiden moest zorgen voor het ambt Montenaken. '*Rekeninghe der stadt Sint Truiden van den Scauwghelt*' (05). Brustem, Ordningen, Rijkel, Gorseem en Wilderen werden gecontroleerd door Philippus vanden Eelbams, terwijl Kerkom, Muizen, Buvingen, Borlo, Mielen en Aalst door Steven vanden Loye bezocht werden.

Iedereen moest betalen behalve de arme gezinnen, die niet bij machte waren om vijf stuivers of 5/20 gulden te geven en vrijgesteld werden: '*exemptis pauperibus*'. Hun naam werd door een 'p' van pauper = arme, voorafgegaan.

In de lijst van eind 1576 werd het familiehoofd vermeld met het aantal schouwen, zodat we het aantal woningen kennen. Dit kan verschillen met het aantal huizen, omdat sommigen slechts een deel van een huis bewoonden.

We nemen de rekening betreffende Brustem, Ordningen en Aalst volledig over om de voor- en familienamen te kennen van de gezinshoofden in 1576. Straten of wijken werden niet vermeld.

Wat opvalt zijn de talrijke familienamen die verwijzen naar een dorp of gehucht in de omgeving: '*van natebam, van anroye, van muysen, van ham, van brabant, van gelmen, van widdingen, van heer, van elderen, van lauwe, van nerum, van zerkingen, van entbroeck, van cleve, van ersselt, van hex, van byncom, vanden boern, van halle, van dijck, van loen, van dalem*'. Was dit nog een gevolg van de aantrekkingskracht die de vrijheid Brustem, wegens haar Luiks recht, jarenlang bezat?

De rekening van Philippus vanden Eelbams was een bundeltje van 6 bladen, 35 op 11 cm groot. '*Ontfanck M.Flips vanden Eelbamp als collecteur oft ontfenger vanden schouwen, herden ende stoeckplaetsen gelt onder den bewinde van bruesthem ordningen rykel geerssem ende wilre. Anno 1576*' (06).

BRUESTHEM

michiel nuteleers	5	claes brunix	2
jan roucaerts (07)	2	reyner bauwens (09)	2
aert juchmans	2	jan coelers	1
jan lambrechts	3	eymondts boerden	7
lambrecht lambrechts	3	jan tylis bartholomeus	
der vynne van natebam	3	soen	1
michel van anroye	2	mathys coenen	1
jan muysen	1	henrick pipops (10)	2
mathys van ham (08)	1	bartholomeus tilis (11)	1
claes thys	1	jannes jacobs	1
jan smeyers	4	jan van gelmen	3
jan guens	3	margriet van widdingen	1
leys smeyers	2	lambrecht tilis	1
henrick bellis	1	aert bans	2
magriet reyners	1	jacob van brabant,	
jacob mertens		cleersnider (12)	1
aert van brabant	1	gielis gebouers der al-	
jan daniels	1	den	1
govaert vrancken	3	peter coelen	2
lambrecht schoermans	2	leys strauwen (13)	1
joris vos	1	willem boermans	1
herman grommen	4		

*Summa pagine 80, yeder schouwe tot 5 stuyveren bb. maken hier
20 gulden bb.*

gielis gebouers der		lyn snijers	1
jonge	1	eraert stevens (23)	4
jan van heer	2	leys gierts	1
rega jeroul	1	willem voes	1
jan hanen (14)	1	mathys hanckarts	1
aert van elderen	2	govaert hanckarts	1
lanaert strauwen (15)	1	aert sterken	1
mary robins	1	jan gilis	1
gielis sterken	1	jutte pruverens	1
drys coepmans	1	claes neven	1
jaeck boenaerts	1	jan roucaerts	1
kaerl strauwen (16)	1	lysebet hanthoenis	5
ghysen robijns	1	elbrecht persoens	1
mary vrancken	1	jan van brabant	2
loyck pulinx (17)	2	jan cupers	2
peter pulinx (18)	3	lambrecht daniels	3
jan van lauwe	1	rygalt rygats (24)	2
jan vrancken van nerum(19)	1	jan vanden blockery	1
joes coerthans	1	willem jacobs	1
giert coepmans	1	mester lambrecht (25)	4
loyck der bailge (20)	6	karle vrints	1
mester willem tutelers(21)	3	jan pipops (26)	1
dirick van zerkingen	1	leys reynerts (27)	4
barbara vrancken (22)	5		

Summa pagine 80 maeken tsaemen in gelde als voer 20 gulden bb.

sarrias rygarts	2	marten hollenders	1
jan van entbroeck (28)	6	mathys homes	5
jan van cleve	2	giert grommen (35)	4
giert aerts	3	jan vanden boern (36)	1
lijnken claes	1	jan hanthoenis	3
aert wouters	2	mary wouters	1
conraert brunix (29)	2	bastiaen jacobs	2
heer art bouwens (30)	2	leijs van halle	1
mathis husdens (31)	3	joncker baltis	1
pastoer tot bruesthem (32)	4	haubrecht coelen (37)	3
jan roes	2	ghisen loenen	1
gielis stas	1	pouwels schepers	1
leijs van ersselt	3	aert vos	1
her jan daneets	1	claes clincken (38)	1
bartholomeus vos	1	herman jacobs	1
peter schepers	1	lenaert pantroes	1
govaert puters	1	giert persoens	1
mette louen	1	jan hollenders (39)	2
maddelena wittebols (33)	1	jacob rybouts der decker	1
willem van hex	1	lijes husdens (40)	2
lybrecht van byncom	1	willem vrancken	5
mary noels	1	leijs riga (41)	4
jan cusermans	3	gisen cusermans (42)	4
bartholomeus brunix (34)	7	mary ouwerx	1

Summa pagine 100 maeken in gelde 25 gulden bb.

jan asselman	1	bernaert zurinx	5
aert mesen	1	jan van loen (43)	2
claes ouwerx	1	peter bollen	1
byert tilis	2	peter coelen	1
haubrecht jacobs	4	elken van erp	1
lambrecht van dyck	1	mathys nyeils (44)	1
leijs van brabant	2	fastraert van zerkingen	1
henrick steens	1	peter voelfs	1
symon lonen	1	jan van brabant	1
bastiaen jacobs	1	dat gasthuys van	
bastiaen tilis	1	bruesthem (45)	1
		den her van amstenrade	4
		(46)	

summa pagine 35 maeken in gelde 8 gulden 15 st bb.

Restanten tot bruesthem			
hendrick van dalem	1	jan vrancken	3
claes bellis	1	jacob ribouts (47)	1
jannis wouters	1	anna kenis	1
margriet van heer	1	guert nyllns	1
peter gielis	1	leijs jspaerts	1

willem jacobs	
---------------	--

summa 13 schouwen.

p giert van brabant	1	p eelen snywers	1
p jan mynten	1	p jacob snywers	1
p willem tylis	1	p jacob hanen	1
p lees boenen	1	p aert goesens	1
p jenneken moes	1	p lijn vaelvaerts	1
p heusken bollen	1		

Summa summarum van allen den ontfan vanden schouwen gecollecteert nochtertyt boven die restanten maeken hier ter summen in gulden gereduceert yeder schouwe op 5 st.bb. 73 gl. 15 st.bb.

Steunend op deze belastingslijst uit 1576 kunnen wij ons een idee geven van de schouwen van haarden, bakovens, paenhuizen en smidsvuren te Brustem.

De 180 woningen hadden samen 319 schouwen:

115 woonsten bezaten	1 schouw
28 woonsten bezaten	2 schouwen
16 woonsten bezaten	3 schouwen
11 woonsten bezaten	4 schouwen
6 woonsten bezaten	5 schouwen
2 woonsten bezaten	6 schouwen
2 woonsten bezaten	7 schouwen

Bijna 64% der gezinnen woonden in een nederig huis met maar één enkele schouw, zijnde de haard. Bijna 30% der woonsten hadden 2, 3 of 4 schouwen. Waarschijnlijk bezaten zij een tweede haard, een bakhuis, een paenhuis of een smidsvuur. De overige 5,5% of in totaal 10 woonsten bezaten 5, 6 en zelfs 7 schouwen. Dit waren de herenhuizen.

Vijf schouwen hadden: Michiel Nuteleers, Lysebet Hanthoenis, Barbara Vrancken, Mathys Homes, Willem Vrancken en Bernaert Zurinx. Zes schouwen hadden: Loyck der Bailge en Jan van Entbroeck. Zeven schouwen hadden: Eymondt Boerden en Bartholomeus Brunix. Zeker 6% der gezinnen was behoeftig.

ORDINGHEN

den heer van ordingen	14	henric moens	2
marten marien	9	henrick vrunix der alden	3
abraham van entbroeck	2	lemmen pantzaerts	1
erlaut vrunix	2	lenart goyemans	1
henricj van reyck	2	reyner van widdingen	2
jacob vanden broeck	1	mathis van ham	1
henric vruncex	2	peter schiven	3
haubrecht vrunicx	3	jan croels	2
gisen van ham	1	jan dumens	2
aert buers	1	her willem van ordinghe	3
gielis van anroye	1	p jan bollen	1
jan van entbroeck	2	p lenart gielis	1

henrick jacobs	2	p aert bollen	1
michiel mattens	2	p michiel biets	1
joris jacobs	2		

Summa vanden schouwen bennen ordinghen gecollecteert exempt pauperibus 66 schouwen maken in gelde 16,5 gl.

In Ordingen telde men 29 woningen en 66 schouwen.

11 woonsten bezaten 1 schouw
12 woonsten bezaten 2 schouwen
4 woonsten bezaten 3 schouwen
1 woonst bezat 9 schouwen
1 woonst bezat 14 schouwen

Bijna 38% van de gezinshoofden woonden in een nederige woning. De meeste gezinnen in Ordingen bezaten een woonst met 2 tot 3 schouwen. Met drie schouwen: *'haubrecht vrunincx, henrick vru- nix der alden, peter schiven, her willem van ordinghe'*.

Deze Willem van Ordingen was Willem van Horion, die huwde met Apolone van Elderen. In een tweede huwelijk op 22 dec. 1584 huwde hij met Catharina van Ess. De zoon van Willem en Apolone was Antoine van Horion die trouwde met Marie Menten, d.v. Pierre Menten. Zij was de zuster van Gertrude Menten, sinds 1612 de vrouw van Werner III Huyn van Amstenrade, zoon van de bastaard.

Slechts twee herenhuizen staken boven de andere uit en droegen respectievelijk 9 en 14 schouwen. Dit waren *'den heer van Or- dinghen'* en een zekere *'marten marien'*. Bijna 15% of 4 huisgezinnen werden als onbemiddeld bestempeld.

In 1576 troffen we echter 29 woonsten aan. Dat was veel indien we weten, dat er in 1650 slechts 20 huizen stonden en in 1701 Ordingen slechts 8 families telde, om in 1712 te stijgen tot 10.

Het schouwgeld van **'AELST'** werd rondgehaald door Steven van den Loye : *'Steven van den Loye. Soe heb ick tot Aelst om het scoegelt omgegaen den 21 december anno 76 (48).'*

In den ersten ontfangen van:

roebijen roebijns	1 scoe	es	5 st.	bbr.
item maerye greven	1 scoe	es	5 st.	bbr.
it. huberecht plugers	2 scoeen	es	10 st.	bbr.
it. jan coethoets	1 scoe	es	5 st.	bbr.
it. willem husdens	3 scoeen	es	15 st.	bbr.
it. coestraen roekaerts	2 scoeen	es	10 st.	bbr.
it. jan coepmans	1 scoe	es	5 st.	bbr.
it. marye sterken	1 scoe	es	5 st.	bbr.
it. marye coepmans	2 scoeen	es	10 st.	bbr.
it. ijken stessens	2 scoeen	es	10 st.	bbr.
it. geert wrancken	5 scoeen	es	25 st.	bbr.
it. henrijeck greven	2 scoeen	es	10 st.	bbr.
it. tijelman husdens	1 scoe	es	5 st.	bbr.
it. jan dy pastoer	2 scoeen	es	10 st.	bbr.
it. jan senvriens	2 scoeen	es	10 st.	bbr.

it. lijeben greven	1 scoe es 5 st. bbr.
it. henryeck van hoern	2 scoeen es 10 st. bbr.
it. willen scoenmakers	1 scoe es 5 st. bbr.
it. keel rijenaerts	1 scoe es 5 st. bbr.
it. kaerl pulijenx	2 scoeen es 10 st. bbr.

Somma 8 gl. 15 st. bbr.

it. wijennen wranken	1 scoe es 5 st. bbr.
it. jan helseners	1 scoe es 5 st. bbr.
it. goeres wantten	1 scoe es 5 st. bbr.
it. lenaert der cremer	2 scoeen es 10 st. bbr.
it. goes hugaerts	4 scoeen es 20 st. bbr.
it. styen daniels	2 scoeen es 10 st. bbr.
it. herman woeters	2 scoeen es 10 st. bbr.
it. machgiel woecx	2 scoeen es 10 st. bbr.
it. neys dy hem .. heeft	1 scoe es 5 st. bbr.
it. jan waes	1 scoe es 5 st. bbr.
it. lemnen van stapel	4 scoeen es 20 st. bbr.
it. jan wagemans	1 scoe es 5 st. bbr.
it. geert roekaerts	1 scoe es 5 st. bbr.
it. bijennen toers	1 scoe es 5 st. bbr.
it. andrijes boennen	1 scoe es 5 st. bbr.
it. int kerken hues	1 scoe es 5 st. bbr.
it. aert van hesselt	5 scoeen es 25 st. bbr.
it. anna toers	2 scoeen es 10 st. bbr.
it. roebijn roebijns	1 scoe es 5 st. bbr.
it. donyes festeraets	1 scoe es 5 st. bbr.
it. roebijn puelinx	4 scoeen es 20 st. bbr.
it. jan daniels	2 scoeen es 5 st. bbr.
it. anna brenienckx	4 scoeen es 20 st. bbr.
it. hans van rутten	2 scoeen es 10 st. bbr.

Somma 11 gl. 10 st. bbr.

it. joeffro maerije van hamel	6 scoeen es 30 st. bbr.
-------------------------------	-------------------------

Somma van allen den gecoleciteerden schouwen onder aelst 21 gulden 15 stuivers brabant's'.

Bij het nakijken van deze inningslijst van Aalst vonden we een klein foutje. Jan Daniels gaf twee schouwen aan en betaalde slechts 5 stuivers. Ook in het eindtotaal kwam de collecteur dus 5 stuivers te kort. Deze collecteur belastte ook de schouw van 'int kerken hues'.

Aalst bezat 45 woonsten en 88 schouwen:

21 woonsten bezaten 1 schouw
16 woonsten bezaten 2 schouwen
1 woonst bezat 3 schouwen
4 woonsten bezaten 4 schouwen
2 woonsten bezaten 5 schouwen
1 woonst bezat 6 schouwen.

De kleine helft of 46,6% van de Aalsterse gezinnen beschikte over een nederige woonst met één schouw. De grote helft of 53,4% maakte gebruik van een betere woning. Slechts drie gezinnen hadden een herenwoning met 5 of 6 schouwen: juffrouw Marie van Hamel, Geert Wrancken en Aert van Hesselt. Er werden geen behoeftige gezinnen genoteerd, wat nog niet wil zeggen dat ze er niet waren.

Wat 't wooncomfort betrof stond Ordingen in 1576 aan de spits, gevolgd door Aalst. Brustem hinkte achteraan, denkkelijk als gevolg van de verwoestingen aangericht door de veldslag in 1467, waar de Luikenaars door de Bourgondiërs verpletterd werden. Daarna volgde de jarenlange strijd tussen de clan van der Marck en de Luikse prins-bisschop, wat leidde tot de verwoesting van de burcht in 1489.

Op 04 juni 1582 werd een ordinantie van prins-bisschop Ernest van Beieren door 'kerckroep' bekendgemaakt. Ze had betrekking op belastingen op wijnen, mede en bier. Dit '*extraordinair peculium*' of belastingsgeld werd geheven om de zware landschulden te kunnen aflossen.

Op 07 maart 1595 volgde een nieuw mandaat over de '*extraordinariser gabelen*' en dit voor een termijn van drie jaar. Het handelde over vervoer en inkelderen van vreemde en landwijnen, over het brouwen of doen brouwen, inslaan en inkelderen van bier

Op 04 sept. 1653 werd vastgesteld: voor de eerstkomende zeven jaren zal een taks van zes gulden geheven worden op een aam wijn (155 liter), een impoost van zes pattacons op een ton bier.

Francois Straven, een Truidenaar, schreef in 1876 over de belastingaanslagen door het dorp Brustem op de gronden van het St-Agnesbegijnhof: '*Te midden van al deze ongelukken had de gemeenschap nog het ongeluk te worden belast op hun landbouwgronden door de gemeente Brustem. Reeds op 22 april 1600 had de abt van Sint-Truiden, Adam van Vorsen, hen doen dagvaarden in hoger beroep om de stukken te tonen krachtens hetwelk de Brustemnaren aanspraak maakten op het belasten van het begijnhof, van rechtswege en uit rechtvaardigheid. Maar zij waren niet eens aangeslagen door deze dagvaarding en vele malen moest de prelaat terugkomen op deze aanklacht, vooraleer zij afzagen van hun eisen, die op niets steunden. De laatste dagvaarding van de abt dateerde van 19 augustus 1603*'.

Enkele jaren later was het de beurt aan de Brustemnaren om over de hoge taksen van Aalst te klagen: '*Henderick Corthouts als*

dorpmeester tot Brustem, met synen consorten seet te hebben lathen bedaghen Lambrecht Broes en de Thiel Huysdens oek respectieve dorpmeesters tot Alst en klaegt over de grote schattinghe'.

In de 18e eeuw was Brustem een relatief belangrijk dorp geworden. Dat bleek o.m. uit de verdeling van de door de Staten van Luik opgelegde beden of dringende verzoeken om belastingen te betalen. Het aandeel van Brustem bedroeg hierin 45 gulden, wat heel wat meer was dan Mielen met 20 gulden, Aalst 10 gulden en Ordingen 06 gulden. Steden als Hasselt betaalden toen 108 gulden, Sint-Truiden en Tongeren elk 150 gulden. Andere belastingen waren o.a. de twintigste penning of 5% op de vastgoedverkoop, de tiende penning of 10% op de verkoop van roerende goederen.

In 1630 kwam er een bieraccijns: 08 stuivers voor een vat binnenlands bier en 20 stuivers of 01 gulden voor een vat buitenlands bier. Omstreeks 1709 bedroeg het slachtgeld 1 tot 2 gulden voor een rund, 2 gulden voor een varken, 5 stuivers voor een kalf of schaap en 3 stuivers voor een lam.

In 1697 werd er door pastoor de Muntere van Brustem een lijst opgesteld: '*Nomina communicantium*' met de naam van de man, de vrouw, de kinderen en het dienstpersoneel. Andere inwonenden werden eveneens vermeld (49). Ook in 1700 en 1709 maakte pastoor Henricus de Muntere een lijst: '*Nomina parochianorum*' met de naam van man, vrouw, oudere kinderen, dienstpersoneel en het aantal kleine kinderen (50). Deze lijst werd gebruikt om de gemeentelijke belastingen te heffen.

Op het rijksarchief te Luik wordt in het fonds van de Staten een reeks van registers bewaard: '*Etats*', nr.94 tot 101, die de in de 19e eeuw verzamelde en samengebonden documenten betreffende de schouwgelden of '*toeages*' en de hoofdgelden '*capitations*' uit het midden van de 18e eeuw bevatten.

In 1748 kregen de burgemeesters van iedere gemeente vanwege het Centraal Bestuur te Luik de opdracht een schouwbelasting te innen. Ze maakten de rollen van het aantal schouwen per woning op en ontvingen 01 gulden per schouw als belasting. Brustem bezat in 1748 slechts 134 schouwen (51). In Aalst noteerde men 61 schouwen en in 1763 telde pastoor Henricus Dubois er 43 huizen.

Het '*hoofdgeld*' was een directe en personele belasting. In 1762-1763 sloeg dit op '*alle ende een iegelycke, exempten en niet exempten, soo reguliere geestelijke als wereltlycke en andre geprivilegieerde persoonen, van d'een en d'ander geslacht, van wat conditie, staet oft qualiteyt dese mochten weesen*'. Het hoofdgeld bepaalde dus de sociale status van elke inwoner. Voor de landbouwer was het aantal ploegen en paarden doorslaggevend. De man betaalde een hoofdgeld, de vrouw de helft van de man, de kinderen boven de 15 jaar, de helft van hun moeder. Werklieden betaalden slechts 5 stuivers.

De burgemeesters lieten de pastoor een lijst van al hun onderdanen opmaken. Deze opsomming moest bevatten: '*de naemen, toenaemen, qualiteyten ende conditien van ieder familiehoff, als oock van hunne kinders met hunne qualiteyt, conditien ende ouderdom, als mede het getal van hunne dienstboeden ende wercklieden van d'een en d'andere geslacht, lettende dat ist saeken ter verscheyde*

huysraeten in een het selve huys waeren, sulcx sal bescheydenlyck moeten uytgedrukt worden'. Vrijgesteld waren de bedelorden, de armen 'bedelende van deure tot deure' en de kinderen onder de 15 jaar. De pastoor beijverde er zich voor de lasten van zijn parochianen zoveel mogelijk af te wenden, door velen arm of onbemiddeld te verklaren.

De gevraagde belastingen waren afhankelijk van het uitgeoefende beroep. *Eigenwinne* was onderworpen aan een belasting van 01 pattacon, *pachter-huurling* was een halve pattacon, *huyslieden arbeydende met daghueren* was 5 stuivers.

Pastoor Lucas Van den Nesse (1761-1783) stelde in het voorjaar van 1763 de lijst op en titelde ze: '*Liste der inwoonders van Brusthem uyteengelegen in de langtide over de twee uren persooeelyck door den pastoor van huys tot huys opgeschreven*'. Ze bevatte naast de naam van man, vrouw, kinderen en het dienstpersoneel ook de leeftijd van allen, het beroep, het aantal paarden en ploegen per woning (52).

Deze volkstelling geeft ons een beeld van de bevolking uit 1763. De pastoor verschaft ons hierbij ook een enige bron om de woningen te situeren: hij begon in het Onderste Dorp, de omgeving van de pastorie, maar vernoemde dit niet, ging verder met: Rasop, Catzije, Barrier, Bruxken, Neerum, Terstock, Nattenbampt, Bovendorp, Gasthuis en Achter de poel. Nergens vernoemt hij de naam van een herberg, winning of woonhuis. Soms gebruikt hij Latijnse woorden: uxor=vrouw, vidua=weduwe, proles=kinderen. De voornaam Joes werd gebruikt voor Joannes of Jan. De tekst werd voor de goede leesbaarheid wat aangepast met hoofdletters, komma's, enz.

'-Het pastoreel huis. Lucas Vandenesse 47 jaeren, pastoor. *Elisius Dommeleer*, cappellaen. *Simon Lambrechts* 58, knecht.

Pecksters 35, keukemeijsen. *Cath. Van Stapel* 30, koijemeijsen.

-*Joannes Leemans*, koster 41 jaer. *Anna-Maria Motmans* 38 uxor.

De kinderen: *Jacobus* 17, *Elisabeth* 13, *Christina* 9, *Michael* 6, *Joanna-Maria* 4. *Christina Leemans* die uijtwercken gaet om haeren cost te winnen (53).

-*Joes Schoofs* 50, *Joanna Egge* uxor 53, twee peirden labeur pachtlanden, 1 ploeghe. Kinderen: *Catharina* 19, *Joes* 16, *Christina* 13, *Joanna-Maria* 6.

-*Joes Coenen* 54, *Anna Bangels* 76, labeurt met 2 ploegen sijn pachtlanden. *Anthonius Putzeijs* 20, *Mathias Lamber* 20, *Christianus Timmermans* 18, knechten. *Beatrix Huijbrechts* 25, *Anna-Christina Coenen* meijsens.

-*Joseph Straven* 28, kleermaecker die uijtwercken gaet. *Maria Roubaer* 30, vrouw. Kinderen: *Joseph* 6, *Paulus* 4, *Anna-Maria* 3 jaeren.

-*Hubertus Bellis* 40, werckman. *Anna-Gertrudis Lambrechts* 53, vrouw. *Lamb. sone* 15 (54).

-*Joes Daniels* 46 eenen armen siecken. *Anna-Maria Slengers* 36, vrouw (55).

-*Margareta Putzeijs* 63, arm weduwe. *Maria-Elisabeth* 21, dochter, *Willelmus wesen* van den armen betaelt.

-*Guillielmus Loix*, werckman 36. *Agnes Roubaer*, vrouw. Kinderen: *Godefridus* 5, *Paulus* 2 jaeren (56).

-*Ludovicus Loix* 40, labeurman met 2 peirden. Kinderen: *Petrus* 22, *Anna-Marg.* 15, *Godefridus* 10, *Joes-Ludovicus* 8 jaeren (57).

-Anna Claes 70, labeurt met 2 peirden, jonge dochter. Jan Smolders 55, knecht.

-Gertrudis Schoofs, weduwe 53, labeurt met 3 peirden. Kinderen: Henricus 34, Petrus 26, Arnold 22, Godefridus 20, Cath. 23 jaer.

-Guillielmus Claes 65. Anna Ceulers 64, herbergh. Petronella Zepers 20, meisjes (58).

-Aleydis de Fraein, vidua 75, heel arm. Maria, filia 36, Anna-Cath. eonem 19 (59).

-Maria-Anna de Broue 57, weduwe van eenen werckman. Cath. dochter 24, onnoozel.

-Gerardus Feijtmans 40, Helena Philips 34, vrouw, heel arme menschen. Kinderen: Gerard 15, Anna-Maria 12, en noch drij jongere (60).

-Joanna Leunen 63, vrouw van Jan Smolders, die knecht is bij Anna Claes.

-Joanna Daniels, weduwe Willem Vijgen, cleermaecker, herbergh en labeur met 2 peirden. Joannes Vijgen 33, sone en getrouwt met Anna-Maria Claes 26. Kindt van den lasten Guilliel: 1 jaar. Lambert Candrin knecht 19 (61).

-Petrus Schoofs 70, werckman geweest. Lucia Sproelants, vrouw. Nu arme menschen. Kind: Guilliel. 19, Petrus 13 (62).

-Joes Moors 40, Elisabeth Schrijvers 45, bedelaers. Hunne kinderen: Andreas 4, Ida 6.

-Egidius Berebrouckx, weduenaar, werckman. Cath. 6, dochter (63).

-Laurentius Straven 45, werckman. Gertrud Anenrode 35, vrouw. Kinderen: Henricus 14, Joseph 11, Laurent 7, Anna-Martin 1. Anna Joos, weduwe van werckm... (64).

-Casteel. Walterus Heuskin 54. Adelbergis de Wang 60, pachter met 2 ploegen. Kinderen: Arnold 30, Walterus 22, Maria-Joseph 20, Anna-Joseph 14, Dieudonné 11, Maria-Elisabeth Porta meisjes.

-Joes Loix 55, labeurt 5 bonderen, 1 peirt. Cath. Bollin 65. Cath. 19, dochter (65).

-Godefridus Lamens 66, labeurt 12 bonderen, 1 ploegh. Catharina Schoofs, vrouw. Kinderen: Cornelius 31, Joanna-Catharina 28, Joes 22, Maria 18, Joanna-Gertrude 11 jaeren (66).

-Henricus Schoofs 47, labeurt 8 bond. Maria Martens 52, uxor. Kinderen: Cath. 26, Guillielm. 23, Ida 19, Henricus 12, Gerardus 10, Cornelius 5 jaeren (67).

-Henricus Groeven 53, labeurt met een ploegh. Maria Creten 49, uxor. Kinderen: Christina 14, Henricus 12, Willem 10, Joes 8 jaeren.

-Egidius Mees werckman 30. Aldegondis Oijen 37. Maria-Magdalena 2 jaer, dochter (68).

-Joanna Steuckers, vidua van eenen werckman, 53. Kinderen: Egidius 24, Willem 18.

Rasop

-Catharina Vijgen, vidua 60. Herbergh. (69) Kinderen: Anna-Elisabeth 21, Maria-Elisabeth 22.

Catzije

-Arnold Engelbosch, arm, werckman 36. Maria Vanbrabant 52, uxor. Kinderen Elisabeth 10, Margareta 6 jaeren (70).

-Petrus Billen 25, herbergh. Maria Otten 35, uxor. Kinderen: Andreas 10, Petrus 6. Ida Velaerts 22, meisjes.

-Gerardus Boonen 35, labeurt met een ploegh. Elisabeth Daenen, 41, uxor. Kinderen: Bernardus 12, Joanna-Maria 9, Fredericus 7,

Arnold 3 jaeren.

-Maria-Elisabeth Vansimpsen 27, uxor van Petri Ruysebergh, die uytdienen gaet (71).

Barier

-Joes Hieod. Honoul 64, herbergh. Maria-Anna Jamaert 57. Catharina 22, dochter.

-Sebastianus Massa 28, labeur met 1 ploegh. Anna-Maria Swartenbrouckx, uxor 37. Kinderen: Petrus 2, Walterus 5. Cornelius Dams, beestenhoeder. Cath. Swartenbrouckx 40, meisjes sonder dienst (72).

-Joes Vansimpsen 55, werckman. Catharina Sixen 66, uxor. Anna-Maria filia 20. Ludovicus Vansimpsen, eenen dienstbode, die daer siecte is. Joes Peeters 13, schoolkint.

-Arnoldus Steuckers, herbergh 69. Elisabeth Claes 50, uxor. Jan Delva, bedelaer 80 (73).

-Joes Steenberghe 30, labeurt met 2 peirden. Agnes Vandevelde 42, uxor. Kinderen: Jacobus 15, Anna-Cath. 13, Guillielmus 10, Joes-Ludov. 7, Maria-Cath. 2. Catharien Schellis 14 jaeren (74).

-Otto Engelbos labeurt met 1 ploegh, 78. Anna-Maria Adjudant 50, uxor. Proles: Anna-Maria 20, Renerus 18, Gullielmus 10 jaeren (75).

-Egidius Steuckers 41, labeurt met een ploegh. Maria Milissen 37, uxor. Proles: Maria-Cath. 17, Arnoldus 14, Joanna-Maria 12, Lambert 8, Anna 7, Ida 5, Maria-Elis. 3, Maria-Anna 2.

Bruxken.

-Joes Robijns 60, labeurt met 2 ploegen. Isabella Rega 63, uxor. Proles: Joes 36, Henricus 30, Godefrid. 27, Elisabeth 34. Knechten: Baudewinus de Broeck, Ambrosius Danen 17, Lambertus Spirtien 15. Anna Coloing 26, meisjes (76).

-Michael Gilen 43, werckman. Elisabeth Bormans 50. Michael 14, filius, Elisabeth 7. Maria Bormans 46, arm en sonder vaderlant (77).

-Francis Bormans 45, labeurt met 1 ploegh. Cath. Schevenels 34, uxor. Kinderen: Godefr. 7, Joanna-Maria 4, Elisabeth 2. Andreas Driesen 25, knecht. Joanna-Cath. Bormans 19 meisjes. Gilis Bormans, verkenshert (78).

-Trudo Houbaer 38, werckman. Joanna Senden 45, uxor. Gertrudis Houbaer 7 jaeren.

Neerum.

-Joes Labaer, viduus 30, labeurt met 1 ploegh. Maria Zepers, de moeder 66. Maria-Cath. 34, meisjes en suster. Joseph Mestre 12 jaeren, knecht.

-Joes Haijen 67, werckman. Maria Smolders 59, uxor. Joanna-Maria 20, Gertrud. 11, kinders.

-Nicolaus Le Doux 60, labeurt met 1 ploegh. Cath. Vander Straeten, uxor. Kinderen: Maria 32, Joanna-Cath. 30, Joanna-Maria 3 jaeren (79).

-Francis Smolders 50, werckman. Cath. Simons 53, uxor. Egidius 12, sone.

-Joseph Le Doux, werckman 60. Barbara Klercks 62, uxor.

-Petrus Daenen, herbergh 40. Elisabetha Renaers 44, uxor. Kinderen: Martinus 22, Joanna 19, Elisabeth 17, Petrus 13, Nicolaus 9, Cath. 6, Gertrud 3. Henricus 24 cleermaecker die met Arnoldus Peeters 18 jaer uijtwercken gaet (80).

Terstock.

-Guilliam Poelmans 60 jaer, werckman. Anna Van Rijckel 57, uxor. Joanna Colen 11, Anna-Maria Cuijpers 26, meisjes (81).
-Andreas Verstraelen, werckman 36. Anna Jamaert, uxor. Kinderen: Anna-Maria 7, Laurent 5, Joes 3, Ida 1. Margareta Claes 24, meisjes.
-Andreas Haijen 62. Maria Pels 54, uxor. Maria 14, filia, bedelende.
-Joes Peeters 40, werckman. Gertrud Wintolders 35, uxor.
-Joseph Mathijs 35, werckman. Gertrudis Poelmans 37, uxor. Proles: Joes 10, Elis. 7, Gertrud 1 jaer (82).
-Joes Poelmans 40, werckman. Margareta Schuermans 38. Proles: Anna 8, Joes 4 jaer.

Nattenbampt.

-Arnoldus Schuermans 60 jaer, labeurt met 1 ploegh. Elisabeth Creten 65, uxor. Kindr.: Arnold 27, Maria 24, Godefrid. 19, Ernestus Leunen 16, knecht. Barbara Bonns 23 jaer, Elisabeth Ponselet 9, meisjes.

Bovendorp.

-Ludovicus Minsen 62, labeurt met 1 ploegh. Maria Schuermans 48, uxor. Proles: Ludov. 19, Maria-Cath. 12, Petrus 10, Anna 9, Martinus 7. Joes Coemans 25, Martinus Van Walen 20, knechten. Elisabet Van Swijgenhoven 24, meisjes.
-Arnold Schoofs 46, labeurt met een ploegh. Maria-Cecilia Pallen 48, uxor. Kind.: Guilliel. 6, Maria-Franç. 4, Arnold 2. Joes Berebroeckx 20, knecht. Gertudis Berebroeckx 18, meisjes. Joanna Schoofs 56, suster (83).
-Arnold Butiens 39, labeurt met een ploegh. Maria Schoofs uxor. Kinderen: Maria-Elis. 18, Arnold 13, Cath. 11, Willem 8, Gertr. 5, Egidius 3 jaer (84).
-Petrus Schoofs 47, werckman. Christina Van Haren 49, uxor. Kinderen: Maria-Christina 17, Matheus 11.
-Sebastianus Bries, wever 35. Joanna Danen 36, uxor. Kind.: Jacobus 7, Joanna-Maria 5, Maria-Anna 2. Daniel Bries 25, knecht (85).
-Joes Moriens 56, labeurt met een ploegh. Barbara Adjudant uxor. Kinderen: Gerardus 25, Maria-Elis. 22, Egidius 20, Joanna 17, Elisabeth gamin beeste hoester (86).
-Maria-Anna Daniel, weduwe, labeurt met een ploegh. Kinderen: Jan 28, Willem 20.
-Elisabeth Jansens, weduwe van eenen werckman, heel arm. Petrus 13, sone.
-Petrus Sweldens labeurt 5 bonderen, 43. Margareta Roosen 48. Agnes 11, dochter (87).
-Catharina Steuckers, weduwe van eenen werckman 56. Kind: Jan Dans 30, getrouwt met Ida 27. Cath. 13, Joes 3, Cath. 1 jaer (88).
-Ludovicus Loix 53, labeurt met een ploegh. Helena Nijs 44. Kinderen: Guillielmus 30, Agnes 20, Anna-Margaretha 12. Henricus Verstralen 25, Laurentius Gemin 18, knechten.
-Martinus Dams 45, werckman. Joanna Peeters 46, uxor. Kinderen: Aldegondis 14, Anna-Cath. 11, Anna-Maria 7, Joanna-Maria 5 jaeren.
-Martinus de Lef 50, sager. Andreas Loix 40, werckman. Cath. Claes 41, uxor. Kinderen van den laesten: Elisabeth 9 jaeren, Joanna-Gertr. 7, Godefridus 3 (89).
-Catharina Pallen, weduwe van eenen werckman. Joannes-Franc. 12, sone.
-Petrus Sweldens 43, labeurt met een ploegh. Ida Loix 45, uxor.

Kinderen: Franciscus 19, Agnes 15, Henricus 11, Andreas 9, Maria-Anna 7, Maria-Cath. 7. Paulus innocens 34, van den armen bestaet (90).

-Nicolaus Bregmans, bode van het dorp 43. Maria Polus 63, uxor. Margareta Porta 14.

-Arnold Libens 43, werckman. Catharina Schoofs, uxor 45. Arnold 7, sone.

-Henricus Petit 40, werckman. Maria Dams 42, uxor. Kind.: Simon 10, Joes 11, Aldegondis 4, Arnold 2 jaeren (91).

-Henricus Dormael 79, ouden werckman. Maria-Francisca Adons 77, uxor. Joanna-Maria Vrancken 8, innocens.

-Egidius Colmont 55, labeurt met 2 ploegen. Christina Schoofs 53, uxor. Guillielmus 17, sone. Knechten: Willem Lamens 23, Willem Schoofs 20, Joes Feijtmans 17, Anna Vandeweijer 35, meisjes (92).

-Joannes Motmans 30, labeurt met een ploegh. Cath. Peeters, uxor. Barbara Dorebos 17, meisjes.

-Joes Steuckers 45, werckman. Anna-Margareta Raijmaeckers 53, uxor. Kinderen: Lambertus 20, Anna-Gertr. 17 jaeren.

-Herman Haijen 27, werckman. Barbara Billen, uxor. Maria-Gertr. dochter. Maria Depauw meisjes.

-Egidius Steuckers 50, labeurt met een ploegh. Maria Prenau, uxor. Kinderen: Gertrud 14, Egidius 10, Joanna-Maria 6, Maria-Agnes 3 jaeren (93).

-Francis Vandenbempde, werckman, 36, Joanna Claes 34, uxor. Kind.: Joes 11, Francis 6, Arnold 5, Maria-Elis. 3, Gerard 1 jaer (94).

-Christiaen Pulinx 42, werckman. Barbara Personrie 61, uxor.

-Joes Engelbosch 34, werckman. Maria-Cath. Bourdoux, uxor. Kinderen: Otto 10, Egidius 9, Joes 7, Gerardus 6, Arnold 5, Willem 3, Maria-Christ. 2 jaeren (95).

-Joseph Lelièvre 70, labeurt met een ploegh. Maria-Cath. Govin 68, uxor. Kinderen: Petrus 32, Maria-Anna 25, Maria-Elisabeth 23, Maria-Cath. 1, dochter van de laaste. Peeter Vaes 21, knecht (96).

Gasthuijs.

-Arnold Hendrix 66, werckman. Gertrud Bemermans 52. Maria-Cath. Cox, kint (97).

Achter de poel.

-Guillielmus Celis 40, labeurt 5 bonders. Anna-Cath. Luttinghs 45, uxor. Kinderen: Guilliel. 22, Anna-Christ. 16, Anna-Cath. 11, Leonard 11 jaeren (98).

-Anthonius Moermans 76, herbergh. Elisabeth Scheirs 70, uxor. Maria-Cath. 28, dochter. Cath. Velaerts 25 meisjes.

-Martinus Tielens 30, herbergh. Anna Plevoets 25, uxor. Christianus 4, soone. Anna-Elis. Bormans 18, meisjes.

Nota dat ich alle die clijn labeurlieden niet en can opgeven voor pachters want de meestendeel noch geen lant genoegh en hebben volgens hunne pierden en ploeghe gelijk hier gespecificeert sijn.

Overgelevert desen lijste aen de borgemeesters den vierentwintigsten van jan: 1763. L. De Vandenesse pastor in Brusthem

Le 3 fevrier 1763

Lijste der inwoonders der vrijhijdt oft dorpe van Brusthem

De boeren werden ook getaxeerd op het aantal bunders grond dat ze onder de ploeg hadden: '*het bondergeld*'. Dikwijls was het voor de burgemeesters zeer moeilijk om deze belasting te innen. Bij weigering werd door de prins-bisschop een '*executie met prince-ruyters*' naar het dorp gezonden en het onderhoud viel ten laste van de gemeente.

Zo weigerde de rector van Kortembos zijn belasting op het leen '*De Nachtegaal*' te betalen omdat zijn woonplaats, het rectoraat, op het grondgebied van St-Truiden gelegen was.

De gemeente Brustem, vertegenwoordigd door zijn burgemeester en enkele gemeentenaren, tekende hiertegen protest aan en stuurde in 1725 een smeekbrief aan prins-bisschop Joris-Lodewijk van Bergen (99).

In 1789, na een strenge winter, kwamen de dienaren van de abdij van St-Truiden de tienden van de aardappelen te Brustem met geweld opeisen. Het waren toen woelige tijden en de burgemeesters durfden het aan om tegen de abdij een proces in te spannen. Door de inval van de Franse revolutionairen geraakte dit rechtsgeding in de vergeethoek.

Tussen 1784 en 1789 was het 's winters bitter koud, maar 1785 spande de kroon. In mei en juni was de grond 's morgens nog met ijzel en ijs bedekt. Stro en dierenvoeder waren zeer duur: 100 pond hooi kostte 5 gulden en overall stierven koeien van de honger. In 1786 vroom het zo hard dat er bijna geen fruit was. Daarna volgde een ongekende droogte: groenten en zomervruchten waren goedkoop, maar dubbele prijs voor de wintergranen (100).

De heerlijke rechten van bossen en beken kwamen toe aan de dorpsheer, die zich de jacht als een privé-recht toeëigende. Er was een ordinantie van prins-bisschop Corneel van Bergen (1538-1544) die herhaald werd in 1559. Het was verboden aan een drager van de haakbus of om het even welk schietgeweer om de weg te verlaten om bossen, wouden en weiden af te brakken: 6 gulden boete en inbeslagneming van de wapens. Hij, die klein wild of gevogelte ving met netten, stroppen, zakken, enz.. verbeurde 10 gulden. Vissen met verboden tuig was eveneens strafbaar. Geen netten of visfuiken mochten gebruikt worden tenzij met zulke mazen dat de jonge vis ontsnappen kon. Die vis mocht niet gedrogeerd worden om hem '*alsoo in slaep te doen soodat hij versmacht, so sich gemakke-lijk vanghen laet*'. Ook hier wachtte 10 gulden boete (101).

Vanaf 13 aug. 1561 was het verboden een deel van het land af te zetten met jacht- en bulhonden om daarna de patrijzen op te jagen en te vangen: boete 10, bij herhaling 20 gulden. Ook Gerard van Groesbeek kwam op voor zijn rechten. In zijn ordinantie van 22 juli 1564 vreesde hij dat er weldra niets meer aan wild zou resten '*voor syne nootsaeck ende synen dyenst*'. Toen er vuurwapens aan te pas kwamen werden de boeten opgedreven tot 25, 50 en 60 gulden. Kon iemand niet betalen, dan stonden hem stokslagen en gevangenis op water en brood te wachten. Niemand mocht met '*bastons à feu*' in de bossen komen. De honden moesten gekenneft worden met 3 stokken van 3 hamervoeten lang, zodat ze met dit soort halsband geen kans kregen in kant of struikgewas hazen of konijnen achterna te zitten. Geen jachten in groepsverband werden door de landsheer getolereerd:

elke overtreder 10 gulden boete.

Van 30 april 1624 dateerde: *'de defensie te jaegen, schieten metten roers, voetbogen, met stricken garens, tonneelen ende andere verboden instrumenten, alsoock metten voghel alle soor- ten van gedierte tsij root oft swerte, hasen, conijnen, faisanten ende patryssen, boschhanen ende hinnen, sneppen ende meer ander wilt op pene van 10 goudguldens'* en confiscatie van buit en gerief. Tweede overtreding: dubbele boete. Derde over- treding: 40 gulden *'ende gevancknisse te water ende te broet oft gegesselt te worden'*.

Op 30 nov. 1665 werd er een mandaat over vis- en duivenaan- gelegenheden door Maximiliaan-Hendrik van Beieren uitgevaardigd. Hieruit bleek, aldus de vorst, dat kwaadwilligen met netten en schepzakken allerhande vis vingen en dat anderen *'duiffhuysen'* oprichtten en duiven hielden, meer nog, dat die overtreders met vallen, lokduiven, netten of hoe dan ook die *'duyven roeven ende vanghen ende met bueksche ende haegelgeschut in groote getale schieten seer tot nadeel van ons ende onse vasallen'*. Duiven mochten in die dagen slechts gehouden worden door de grondheer of een bezitter van een heerlijke hoeve.

Ook prins-bisschop Jozef-Clemens van Beieren beet van zich af op 09 april 1695. Geen jacht! Geen jagersgerief aan huis! Straf: 10 gulden. Geen lighonden, hazewinden, loophonden en pluimhonden (jachthonden): ze moesten van de hand gedaan worden binnen de 3 dagen of 10 gulden boete (102).

Op 28 juni 1759 beriep prins-bisschop Jan-Theodoor van Beieren zich op de jachtmandaten van zijn voorgangers. Er werd volgens hem zo druk gestroopt dat hij vreesde dat zekere wildsoorten zouden uitsterven, als het tij niet keerde. Daarom hoge geldboe- ten: 15 gulden. In juli 1768 werd Nicolaus Breymans (103), reeds dorpsbode te Brustem ook aangesteld als jachtwachter.

Alle neringdoenden: winkeliers, voerlui, herbergiers, ambachtslui, leurders, enz.. waren verplicht een taks te betalen die schommelde tussen 10 stuivers en 25 gulden. In november 1718 verscheen een prinsbisschoppelijke ordinantie *'over het maintainieren van staengeldt der winckelieren'*.

- 01.-Gerard Heynen.-'Onderzoek naar de demografische toestand van Aalst, Brustem en Ordingen in 1576 en 1470' in OLVL jrg.30, 1975, blz.179.
- 02.-Stadsarchief St-Truiden.-Staten, 02 nov. 1576.
- 03.-Gabelle = oorspronkelijk een zoutbelasting.
- 04.-Kasteel van Bommershoven.-Bibliotheek.
- 05.-Stadsarchief St-Truiden.-Financiën-Schouwgeld, nr.948:
'*Rekeninghe der stadt Sint-Truiden van den Schauwgelt*'.
- 06.-Stadsarchief St-Truiden.-Financiën-Schouwgeld, nr.948:
Schouwgeld: Brustem, Ordingen, Rijkel, Gorseem en Wilderen.
- 07.-Jan Roucaerts was gehuwd met Margareta Soemers en hun zoon Johannes werd op 17.11.1574 geboren.
- 08.-Thijs van Ham pachtte eertijds 07 zillen '*inden Gulden Bodem*'. Na hem ging de akker over aan Henrick van Ham, daarna aan Art Bauwens. 'Hamme' is gelegen achter 'Bernssum' of Bernissem.
- 09.-Reyner Bauwens betaalde 04 mud koren voor 07 zillen land in den Gulden Bodem, niet verre van den Paardsgracht langs de weg komend van Meveren en gaand naar Bruksken.
Rener Bauwens Janssoen had een 'gesete metten hove gelegen op dat Onderste Broeck' regenote de Rijkelstraat.
- 10.-Henrick Pipops had een 'ghesete op Donderste Broeck'.
- 11.-Bartholomeus Tilis woonde op 'Donderste Broeck'.
Tilis of Tielens was een vleinaam voor Diederik.
- 12.-Jacob van Brabant, cleersnider, bij het voetbogenraam.
- 13.-Leys Strauwen was gehuwd met Maria Van Elderen en zij hadden een zoon Nicolas, °29.09.1574.
- 14.-Jan Hanen was de vader van Maria Haengreven, die gehuwd was met Henric Waelvaerts.
- 15.-Lanaert Strauwen was de vader van Carolus 'Kaerl' Strauwen en de grootvader van Leonard Strauwen, °19.11.1575.
- 16.-Kaerl Strauwen was gehuwd met Catharina. Hun zoon heette Leonard, °19.11.1575.
- 17.-Loyck Pulinx werd ook Lodewijk Pulinx genaamd.
- 18.-Peter Pulinx, denkelijk de zoon van Karolus Pulinx. Zijn zoon Petrus werd op 17.11.1574 geboren.
- 19.-Jan Vrancken van Nerum woonde 'tot neerhem in ene steghe', waarschijnlijk z.v. Claes Vrancken. Hij bezat 30 roeden land bij die 'eyxken sauwe in een couter gheheten Groenedale, den Drinckelinck genaempt'. Door zijn land liep 'een groote watersouwe'.
- 20.-Loyck der Bailge, alias Baelge of Bailly (baljuw) was een afstammeling van een oud voornaam patriciërs geslacht uit St-Truiden.
Hij zou op 'dat aelster broeck' gewoond hebben en bezat

gronden in 't Vrankrijkveld bij de galg van Aalst.
Marie Bruynincx, d.v. Jan, was met hem gehuwd en volgens de pastoor biechtte hij niet met Pasen. Zijn woning had zes stookplaatsen.

- 21.-Mester Willem Tutelers werd in 1545 dorpsonderwijzer te Brustem en momber van de kapel van Nerum.
- 22.-Barbara Vrancken was denkkelijk de weduwe van Jan Vrancken, Wijnantsoen. Zij bezat 5 stookplaatsen.
- 23.-Eraert Stevens woonde op de hoek van de Singelstraat, achter de poel. Dit werd later de Coelmonthoeve. Hij was momber van het hospitaal en zijn hoeve bezat 4 stookplaatsen.
- 24.-Rygalt Rygats was laat in het hof van Meer in 1576.
- 25.-Mester Lambrecht werd vernoemd als schoolmeester in 1563.
- 26.-Jan Pijpops was gehuwd met Christina. Ze kregen een dochter Catharina op 07.11.1574. Waarschijnlijk was hij de bewoner en zeker de eigenaar van de watermolen aan de Stenenbrug. Een Pijpops schonk deze molen en tuin aan de kerk in 1699.
- 27.-Leys Reynerts, was denkkelijk de weduwe van Laurentius Reneri, momber van de O.L.V.-gilde in 1563.
Er was een 'Reijners sabs goede, regenote de Ijsermansteeg ende Creijenbecstrate'. Zij had 4 stookplaatsen.
- 28.-Jan van Entbroeck was momber van het hospitaal.
- 29.-Conraert Brunix was z.v. Jan Bruyninx en Maria Streels uit Alken. Hij huwde op 03 jan. 1569 met Barbara Tans, d.v. Laureins Tans en Johanna van Mere. Hij overleed te Luik op 04 mei 1578 en werd begraven te Maastricht in de O.L.V.-kerk. Zij hadden 2 kinderen: Jan, °1574-+1641 en Laurens, °1576-+1598. Hij woonde dicht bij de pastorie.
- 30.-heer Art Bauwens (priester) woonde dicht bij de pastorie.
- 31.-Mathis Husdens was gehuwd met Maria de Brabantia. Ze kregen op 01.08.1574 een dochtertje Johanna.
- 32.-De pastoor van Brustem was in 1576 Paulus Mensius.
- 33.-Maddelena Wittebols woonde denkkelijk in de Kogelsteeg. Op het dorpsplein was er een hoeve 'Wittebols'.
- 34.-Bartholomeus Brunix was z.v. Jan Bruynincx.
- 35.-Giert Grommen was gehuwd met Maria. Een zoon werd op 23.07.1576 geboren.
- 36.-Jan Vanden Boern huwde op 30.01.1575 met Ida Vos.
- 37.-Haubrecht Coelen of Hubert Colen huwde in 1576 met Maria Tutelers.
- 38.-Claes Clincken was gehuwd met Joanna en ze kregen een dochtertje Anna in september 1574.
- 39.-Jan Hollenders had een zoon op 10.09.1576.
- 40.-Jacob Rybouts der decker was een dakdekker, +1577.
- 41.-Leys Riga was denkkelijk de weduwe van Laurentius Rega, die een winning zou gehad hebben in de Berghofstraat.
- 42.-Gisen Custermans, +05.04.1577.
- 43.-Jan van Loen stierf aan de pest op 12.09.1577.
- 44.-Mathijs Nyeils of Nilis huwde op 21.09.1574 met Anna Cors.
- 45.-'dat gasthuys van brusthem' was op het Dorpsplein gelegen, rechts op de hoek van de steeg die naar de kapel leidt.
- 46.-'den heer van Amstenrade' was de Gulikse halfheer van Brustem Werner Huyn van Amstenrade gehuwd met Anna Strijthagen. Hij woonde op het kasteel. Omstreeks 1563 kocht hij de heerlijkheid van Herman van Eys, genaamd Beusdael. Hij overleed te Brustem op 14 juni 1595 en werd in de kerk begraven. Zijn grafsteen, die vroeger in de kerkvloer lag,

- staat nu nog tegenover de kerkdeur.
- 47.-Jacob Ribouts was gehuwd met Dinna Plaetmans en hun dochtertje Aleydis werd op 04.11.1574 geboren.
  - 48.-Stadsarchief St-Truiden-Financiën-Schouwgeld, nr.948:
Schouwgeld van Kerkom, Muizen, Buvingen, Borlo, Mielenboven-Aalst en Aalst.
  - 49.-R.A.H.-Gemeente Brustem-Parochieregisters III.
  - 50.-R.A.H.-Gemeente Brustem-Parochieregisters IV.
  - 51.-R.A.H.-Gemeente Brustem-Rolreg.94, fol.240-242.
  - 52.-R.A.H.-Gemeente Brustem-Rolreg.94, fol.243-244.
  - 53.-Bij koster Joannes Leemans, °1722-+26.04.1791 kwamen nadien nog volgende kinderen: Joannis, °1763; Anna-Catharina °1766 en de tweeling Agnes en Gertrude in 1769. Op 30.11.1772 overleed Anna-Maria Motmans. Op 01.11.1773 hertrouwde de koster met Maria Nijs uit Ordingen. Op 11.01.1774 werd Guillaume geboren. Christina was denkelijk zijn jongere zuster.
  - 54.-De zoon van Hubertus Bellis heette Lambert, °17.02.1749-+23.02.1827 en was '*agent municipal*' in 1795.
  - 55.-Joes Daniels en Anna-Maria Slengers of Schlenger uit Heyderschem huwden op 07.01.1755.
  - 56.-In het gezin van Guillaume Loix en Agnes Roubaer (x 20.11.1757) werden nadien nog geboren: Maria-Anna, +09.10.1766; Anna-Maria, +26.03.1775 en Joseph, +26.08.1796. Paulus overleed op 16.06.1771. Buiten Godefridus, werd er in 1769 nog een Guillaume geboren, die overleed op 20 mei 1801. Guillaume woonde tussen Dorpsplein en kerkhof.
  - 57.-Ludovicus Loix, °02.04.1725-+28.12.1793 (68j), z.v. Andries 1 Loix en Agnes Robaer (x jan.1718), huwde op 03 mei 1750 met Margareta Vande Velde. Hij was in 1770 burgemeester en deken van de St-Jorisgilde. De kinderen waren: Godefroid, °1751, (x 03.06.1779 Johanna-Gertrude Lammens; xx 1785 Anna-Catharina Manshoven); Joannes-Ludovicus, °1755 (kloosterling).
  - 58.-Guillielmus Claes °1698-+06.05.1776, z.v. Carel Claes, °02.11.1689, en Elisabeth Vuijghen, was herbergier en burgemeester in 1746. Hij huwde met Anna Ceulers, °1699. Ze hadden 2 kinderen: Anna-Maria, °21.01.1737 en Martinus, °05.09.1739.
  - 59.-Aleidis De Frain, alias de Fren.- °Br.13.01.1689, was gehuwd op 27.10.1709 met Nicolaus Pulinx.
-d.v. Jan De Frain en Margaretha Pallen, die burgemeester was in 1702, 1703, 1706, 1711 en 1714.
  - 60.-Feijtmans Gerardus sr.- °1713-+12.05.1772, (59j).
-op 30.11.1743 huwde hij met Ida Vande Velde. Ze kregen 7 kinderen.
Gerardus hertrouwde voor 1763 met Helena Philips, °1729. Er stierven 2 kinderen: Petrus, +13.08.1765 en Guillaume, +10.09.1765.
-Half maart 1746 ging hij op de kasteelhoeve wonen tegen 1400 gulden Brabants per jaar pacht en 504 gulden aan belastingen. Gerard kreeg een proces aangespannen wegens verwaarlozing van de kasteelhoeve en verhuisde naar de Singel. Daarom schreef de pastoor '*heel arme mensen*'. Gerardus was burgemeester geweest in 1742, 1746-47, 1751. Kerkmeester 1760-61. Koning van de St-Jorisgilde van 1743

- tot 1762, deken in 1766.
- Van de oudste tweeling Joannis en Petrus, °Br.04.06.1745 (17 j.) werd niet gesproken.
- 61.-Vijgen Willem.- +25.12.1758.
 -z.v. Jan Vijgen sr., +01.03.1737.
 -klz.v. Willem Vijgen, °22.08.1621, (x 14.10.1667 Anna Hollanders.
 -achterklz.v. Joannes Vijgen en Johanna van Tongeren, +Br. 22.01.1668 (x 28.01.1620).
 -achterachterklz.v. Willem Vijgen, +Br.nov.1631.
 -huwde op 02.02.1723 met Johanna Daniëls, Br.+20.09.1774.
 -vader van: Joannes, °12.07.1723-+, ; Lambert, °14.02.1726; Egidius, °14.12.1727; Joannes jr., °27.08.1730- 14.12.1788 (x 06.09.1758 Anna-Maria Claes, °1737); Laurentius, °15.08.1734; Ludovicus-Henri, °07.11.1736 en Maria-Elisabeth, °30.01.1739.
 -kleermaker-herbergier-landbouwer.
 -burgemeester: 1742-46 en 1748-51; kerkmeester: 1752-57.
 -deken van St-Jorisgilde: 1724, 1734, 1745, 1758.
- 62.-Petrus Schoofs en Lucia Sproelants huwden op 25.06.1741.
- 63.-Berebroeckx Egidius.- Br.°18.10.1730-+16.11.1805, (75j).
 -z.v. Nicolaas Berebroeckx en Catharina Steuckers.
 -wedwn.v. Catharina Schoofs, +04.08.1762.
 -zij hadden als kinderen: Maria-Catharina, Petrus, Nicolaus en Gertrudis. Waarschijnlijk woonden de drie jongsten niet bij Egidius in 1763.
 -op 12 april 1763 hertrouwde hij met Anna-Cath. Vanden Dwije. Zij kregen nogmaals 3 kinderen: Maria-Johanna, Anna-Gertrude en Egidius.
 -in 1763 stond Egidius opgeschreven als 'handtwercker'.
- 64.-Straven Laurentius.- °1718.
 -huwde met Anna-Gertrudis Daenen, °1728. Zij werd ook 'Anenrode' genoemd.
 -vader van: Joseph, °29.09.1745-+04.02.1833 (x Maria-Gertrude Houbaer °Aalst, xx Aleydis Dignef °Aalst); Henri, °1749 (x Barbara Moyaerts); Joseph, °1752; Laurent, °1756 en Anna-Martina, °1762.
- 65.-Loix Joes.- Br.°30.07.1706.
 -z.v. Lowies Loix, +09.04.1737 en Gertrudis Vanleeuw.
 -huwde op 03.08.1738 met Catharina Boling, °1698.
 -vader van 2 kinderen: Egide, Br. °07.06.1741-+1763 en Anna-Catharina, Br. °30.01.1743.
 -labeurde 5 bonderen met 1 paard, woonde naast het kasteel.
- 66.-Lammens Godfried.- Br.°05.03.1701-+28.02.1794, (93j).
 -z.v. Cornelius Lammens, +1709 en Maria Rega, +1724,(x 1699).
 -huwde op 31.07.1729 met Catharina Schoofs, +24.11.1775, d.v. Joannes Schoofs.
 -vader van 8 kinderen:
 -De drie oudste kinderen huwden met drie kinderen van het molenaarsgezin Lelièvre-Govin uit de Geelstraat.
 -burgemeester: 1749; kerkmeester: 1752-61.
 -landbouwer in 1763 met 11,5 ha.
- 67.-Schoofs Henri.- °Br.14.04.1714-+28.08.1801, (87j).

- z.v. Arnold Schoofs.
 -huwde met Maria Martens, °1711-+28.10.1794, (83j).
 -vader van 7 kinderen, woonde op het Bakkershof.
 -burgem.: 1763, 1765-69, 1772-74, 1776-77, 1779-81, 1783.
- 68.-Mees Egidius.- °1733.
 -huwde met Aldegondis Haijen, °1726.
 -vader v.: Petrus, °1758; Magdalena, °1761 en Catharina, °1764
 -werkman in 1763.
- 69.-Catharina Vijgen (+Br.25.02.1789) was de wed.v. Paulus-
 Martinus Sweldens, °Br.22.02.1701 (x 27.02.1724). Zij baatte
 de afspanning 'Rasop' uit. Haar dochter Anna-Elisabeth huwde
 op 03.11.1767 met Joannis Adjutant.
- 70.-Engelbosch Arnold.- °Br.30.11.1726-+05.04.1810, (87j).
 -z.v. Otto Engelbosch, +Br.1770 en Maria Joris, +1739.
 -klz.v. Rene Engelbosch.
 -huwde met Maria Vanbrabant, °1711-+02.06.1785 (74j).
 -vader van 3 dochters: Anna-Maria, Maria-Elisabeth en Maria
 -Margaretha.
 -in 1789 had hij een herberg op Lichtenberg.
 -zijn dochter Maria-Elisabeth had een zoon, Henri Engel-
 bosch, °Br.19.05.1780-+04.04.1854, (74j) die veldwachter was
 te Brustem van 1817 tot 1834.
- 71.-Ruyssvelds Peter.- +ST.09.03.1807 (hospitaal).
 -huwde Maria-Elisabeth Vansimpson, °Br.1737-+03.01.1795.
 -vader van: Anna-Catharina, °09.11.1761; Joannis, °Br.17.06.
 1763; Maria-Anna, °Br.20.08.1768, Joannis, °Br.20.02.1770;
 Hendrik, °Br.07.01.1773-+15.01.1841 (x 12.06.1824 Anna-Maria
 Eggen, °Kerkom 1776-+Br.16.02.1851).
 -de kinderen stierven op enkele jaren tijd.
 -was in 1764 adjudant van de St-Jorisgilde, alfaris in
 1782. In 1789 werd hij, samen met zijn zoon Joannes (19 j)
 uit de gilde gebannen.
- 72.-Massa Sebastianus.- Mielen, °1735.
 -z.v. Pierre Massa en Jeanne Heusdens.
 -huwde op 24.07.1760 met Anna-Maria Swartenbrouckx, °1726-
 +31.08.1805.
 -kinderen: Walter, °Br.1758; Petrus, °Br.1761; Anna, °Br.1764
 en Johanna, °Br.1768.
- 73.-Steuckers Arnold.- °11.04.1694, herbergier.
 -z.v. Pasma Steuckers en Catharina Vansimpson, die in
 1708 burgemeester en landbouwer in de Houtstraat was.
 -huwde met Maria Roey; daarna met Elisabeth Claes, °1713.
 -burgemeester verkozen in 1733, 1742-45, 1749 en woonde
 naast het '*Saphof aen de Bellinckstraet, over de nieuwe
 cassyde naer Luyck*'.
 -in zijn huis woonde een 80-jarige bedelaar: Jan Delva.
- 74.-Steenberghs Joes of Jan.- °1733.
 -huwde met Agnes Vande Velde, °1721-+16.12.1789.
 -vader van: Jacobus, °1748; Anna-Catharina, °1750; Guil-
 lielmus, °1753; Joes-Ludovicus, °1756-+13.11.1809; Maria-
 Catharina, °Br.1757-+01.12.1834 (x Joseph Lemaire, °Ker-
 kom 17.03.1753-+Br.17.01.1823, 'agent municipal' z.v.

- Henri Lemaire en Anna Roeben); Maria-Agnes, °1768-+27.01.1818 (x 06.02.1791 Thomas Lemaire, °Kerkom 22.01.1762-+Br.06.07.1832, z.v. Henri Lemaire en Anna Roeben).
 -alfaris van de St-Jorisgilde vanaf 17.10.1764.
 -had op het Hek een landbouwbedrijf met 2 paarden.
- 75.-Engelbos Otto.- °Br.1685-+1770, (85j).
 -z.v. Rene Engelbos.
 -huwde op 11.11.1725 met Maria Joris, +1739. Op 12.04.1742 huwde hij opnieuw met Anna-Maria Adjutant, +Br.30.01.1772.
 -kinderen uit 1e huwelijk: Arnold, (x Maria Vanbrabant); Joannes-Leon; Joannis-Bernard, (x Maria-Catharina Bourdoux, °Awans); Bernard; Elisabeth; Christophorus, (x 21.05.1770 Maria-Elisabeth Corthouts, xx Marie-Elisabeth Pallen); Ida-Johanna en Anna,
 -kinderen uit het 2e huwelijk: Anna-Maria; Rene en Gullielmus.
 -burgemeester: 1732-33 en 1737; deken St-Jorisgilde 1727-28, 1732, 1744, 1750, 1760, 1763, 1767-68.
- 76.-Robijns Joes.- °Br.1703-+17.04.1782, (79j).
 -z.v. Martinus Robijns.
 -huwde met Elisabeth Rega, °1700.
 -kinderen: Jan, °Br.23.01.1729; Maria-Catharina, °Br.08.01.1731; Henri, °Br.06.02.1733; Godefroid, °Br.22.10.1734 en Martinus, °Br.21.08.1737.
 -woonde aan de Romeinseweg, naast de Melsterbeek.
- 77.-Gielen Machiel.- °1720
 -huwde op 16.01.1746 met Aleidis Bormans, °1713.
 -kinderen: Silvester, (x Jeanne-Marie Briers); Michael, (x Anna-Catrien Jeandoel) en Elisabeth.
 -lid van de St-Jorisgilde sedert 1752, deken in 1765, alfaris in 1767 en vierde zijn afvaart in 1773.
- 78.-Bormans Frans-Henri.- Br.°1715-+26.06.1805, (90j).
 -z.v. Henri Bormans, +1737 en Joanna van Elderen.
 -huwde met Anna-Catharina Schevenels, °1729-+1796.
 -kinderen: Godefroid, °1756; Johanna-Maria, °1758 (x Jan-Frans Coart, xx Henri-Mathieu Schoofs); Anna-Elisabeth °1761 (x 11.05.1791 Nicolaus Wijnants); Anna-Catharina, °1763 en Henricus-Jacobus, °1765 (x 01.07.1793 Joh.-Barbara Moria, xx Anna-Maria Grauls); Anna-Catharina, °1768 (x Guill. Strauven); Petrus, °1771; Maria-Ida, °1773 (x 1798 Willem Poelmans).
 -'fermier' op Brukskens.
- 79.-Ledoux Nicolaus.- °1703-+Br.20.05.1777, (74j).
 -huwde op 14.05.1730 met Catharina Vander Straeten.
 -kinderen: Maria-Christina, °1731; Johanna, °1733; Maria-Barbara, °1735; Christina, °1737 en Maria-Agnes, °1740.
 -burgemeester van 1748 tot en met 1755, landbouwer op Nerum
- 80.-Daenen Petrus,- °1723.
 -huwde op 02.06.1745 met Elisabeth Renaerts, °1719.
 -kinderen: Henricus, °1739, kleermaker; Martinus, °1741; Joanna, °1744; Anna-Elisabeth, °25.09.1745; Petrus, °29.11.1749 (x A.C.Gemis); Nicolaus, °18.03.1753 (x M.C.

- Milissen); Anna-Catharina, °23.10.1755 en Maria-Gertrude, °22.06.1760.
-herberg op Nerum, werkman.
- 81.-Poelmans Guilliam.- °1703.
-huwde met Anna Van Rijckel, °1706-+07.02.1764, (58j).
-werkman op Terstok in 1763.
- 82.-Mathijs Joseph.- Schurhoven ST.°1728.
-huwde op 16.09.1759 met Gertrudis Poelmans, °1726.
-kinderen: Joes, °1753; Elisabeth, °1756; Gertrudis, °1761, (x Arnold Vanderbemden) en Joannis-Frans, °1765.
-werkman op Terstok in 1763.
- 83.-Schoofs Arnold.- °1717-+09.02.1795, (78j).
-z.v. Joannis Schoofs en Johanna Egge.
-huwde met Maria-Cecilia Pallen, Br.°1725-+13.11.1801.
-kinderen: Catharina, Br.°01.03.1756; Willem, Br.°13.05.1757 (x M.A. Hesbeens (wed.v. Willem Coelmont); Maria-Francisca, Br.°30.11.1758; Arnold, Br.°02.07.1760; Catharina, Br.°29.12.1762 en Johanna-Gertrude Br.°30.12.1762.
- 84.-Butjens Arnold.- °Alken 1729-+Br.30.01.1801, (72j).
-z.v. Arnold Butjens en Elisabeth Vroninx.
-huwde 18.06.1747 met Maria-Francisca Schoofs, °Alken,°04.04.1722-+Br.22.01.1809, (wed.v. Joannis Bruyninx,+22.03.1747
Waarschijnlijk had zij reeds een dochter uit haar vorig huwelijk: Maria-Elisabeth, °1745.
-samen hadden ze: Arnold, °15.05.1749-Br.06.12.1833 (x ST. 18.06.1774 Maria Ballet); Catharina, °10.02.1752-+30.04.1823 (72j) (x Michael Leemans); Willem, °23.09.1754; Johanna-Gertrude, °27.02.1757; Egidius, °17.12.1759 en Maria-Christina, °03.05.1764.
- 85.-Brees of Briers Sebastianus.- °ST.1727-+Br.20.02.1818, (91j).
-huwde met Johanna-Maria Daenen, Br.°1727.
-kinderen: Jacobus, ST.°24.05.1756-+Br.26.11.1834, (79j), (x 1786 Anna-Maria Steuckers); Joanna-Maria, ST°30.12.1757, (x 1801 Charles Remens, °Attenhoven 09.03.1759); Anna-Maria, Br.°29.09.1760, (x 08.01.1783 Henri Mees (Rijckel); Henri, °10.11.1763; Maria-Elisabeth, Br. °25.02. 1766-+18.09.1816, (50j) (x Jan-Lambert Bellis); Sebastianus,°26.08.1770 (x 20.02.1803 Emerence Derwael, °Gothem 1766-+1820
-in 1783 was hij 'knaap' van de St-Jorisgilde.
-wever in 1763 in de Berghofstraat (Bovendorp).
- 86.-Moria of Moriens Joannes.- °1717-+26.12.1791, (74j).
-z.v. Jan Moriens.
-huwde op 03.03.1737 met Barbara Adjudant, Br.+30.04.1767.
-kinderen: Gerard, Br.°27.01.1738 (x Cath.Pexsters); Maria-Elisabeth, Br.°1741-+Br.26.09.1808; Egidius, Br.°11.10.1743 (x Cath. Waernis, xx M.Joanna Briers); Johanna, °1745, (x Guillaume Loix); Anna-Catharina, °1748; Joannis Br.°04.12.1750-+21.08.1781, (x Maria Lammens, +Br.30.09.1780)
De twee laatste kinderen werden niet vernoemd.
-burgemeester: 1747, 1757, 1759-62; kerkmeester 1758-85.

- koning St-Joris 1763 tot 1772, deken 1759, 1775-76.
- 87.-Sweldens Petrus jr.- Br.°20.11.1718-+12.01.1795, (77j).
-z.v. Petrus sr. Sweldens, Br.°1675-1756 en Agnes Renaerts
-huwde op 9.04.1742 Margaretha Roosen, °1715-+23.01.1781.
-kinderen: drie dochters: Agnes +; Anna +; Maria-Agnes, °
1752 (x 1773 Jean Janssis).
-burgem.: 1756, 1766, 1769-74, 1791-93; OLV-gilde: 1770
-landbouwer met 4,14 ha of 5 bonderen op het Bovendorp.
- 88.-Steuckers Catharina.- Br.°1707.
-was de wed.v. een zekere Dans.
-zoon Jan Dans, Br.°1733-+01.11.1800, huwde met Ida Bere-
brouckx, °1736. De andere kinderen waren: Catharina, Br.°
1750; Joes, Br.°1760 en de dochter van Jan Dans: Cathari-
na, °Br.1762.
- 89.-Loix Andries 2.- Br.°22.07.1726.
-z.v. Godfried-Joannes den ouden, °Br.1690-+1743 en Ger-
trudis Schoofs, Br.+18.05.1776.
-huwde op 17.09.1752 met Maria-Cath. Claes, °1722.
-kinderen: Johanna, Br.°15.09.1751-+28.10.1751 (1m); Maria-
Elisabeth, Br.°25.07.1753; Johanna-Gertrude, Br.°04.11.1755,
Carolus, Br.°26.09.1757-+; Godefridus, Br.°11.01.1759-+01.
12.1802, (43j) (x Maria-Anna Knaepen).
-Martinus de Lef, °1713, houtzager in het Bovendorp, was
waarschijnlijk Martin De la Haije. Daar woonde Andries
2 Loix met zijn gezin als werkmán.
-burgemeester: 1757, 1759-62, 1765-66, 1769, 1776, 1778-
83, 1785; lid kerkfabriek: 1784.
- 90.-Sweldens Petrus jr.- Br.°12.03.1720-+09.01.1789, (69j).
-z.v. Hendrik-Willem Sweldens, °1687-+1726 en Anna Steuckers
-huwde op 25.02.1745 met Ida Loix, Br.°04.05.1719-+1777,
(wed.v. Jacques Delaid en d.v. Andries 1 Loix en Agnes Ro-
baer, die op het Opperste Dorp woonden).
-Pierre, Br.°04.03.1763 werd nog niet vermeld. Hij (maire en
schepen) huwde in 1822 met Marie-Catharina Otten.
- 91.-Petit Henri.- °Bautershoven-Ordingen 1723.
-huwde op 19.10.1751 met Maria-Elisabeth Daems, °1721.
-kinderen: Joes, °1752; Simon, °1753; Aldegondis, °30.10.1759
en Arnold, °30.05.1761.
- 92.-Coelmont Egidius.- Br.°28.09.1705-+12.06.1777, (72j).
-z.v. Joris Coelmont en Joanna Asselen.
-huwde met Maria Sweldens, d.v. Peter-Hubert Sweldens, en
Agnes Renaerts. Huwde op 26.04.1744 met Christina Schoofs,
°1710-+26.02.1789, (d.v. burgemeester Schoofs Willem en
Catharina Daniels).
-zoon Willem Coelmont, Br.°17.01.1747, huwde op 17.04.1773
met Anna Hesbeens, werd burgemeester en schepen van de
justitie.
-Egidius was verscheidene malen burgemeester tussen 1733
en 1767, schepen van de justitie 1761-1768, bestuurslid
O.L.V.-gilde in 1770. Hij woonde in de Singelstraat.
- 93.-Steuckers Egidius jr.- Br.°01.03.1712-+26.01.1771, (59j).
-z.v. Egidius Steuckers senior en Gertrudis Claes.

- huwde met Maria Prenau, +Br. 29.09.1794.
  - kinderen: Gertrude, °Br.10.11.1749, (x Daniel Briers, xx Joseph Libens); Egidius, Br.°1753; Joanna-Maria, Br.°1757-+06.01.1824; Maria-Agnes, Br.°1760; Jan,°Br.04.03.1763-+Halm.24.11.1831, (x Joanna-Catharina Juveyns, xx Anna-Maria Juveyns).
  - burgemeester: 1746-47 en 1749; deken St-Joris in 1760.
- 94.-Vanderbemden Francis.- °1727.
- huwde met Johanna-Catharina Claes, °Hoepertingen 1729-+ST.
  - kinderen: Joes, °1752; Elisabeth °17.02.1753; Francis, °22.04.1755; Arnold, °19.04.1757 (x Joanna-Cath. Loix); Maria-Elisabeth, °15.04.1760-+25.04.1835 (x Joannes Mathues); Gerard, °20.10.1762; Nicolas, °20.08.1765-+05.06.1846 (x M.-Anna Schoofs); Peter, °20.08.1765-+1839, herbergier aan de Kapelsteeg, (x Anna-Catharina Schoofs, °22.02.1777-+16.10.1865); Lambertus, °11.03.1771-+02.02.1833, (x Joanna Goessens, xx Joanna Houry).
- 95.-Engelbos Joes-Bernard.- Br.°01.07.1729.
- z.v. Otto Engelbos en Maria Joris.
  - huwde op 10.04.1752 Maria-Catharina Bourdoux, °Awans.
  - kinderen: Otto, °13.10.1752-+30.03.1831; Egidius, °25.03.1754; Joannis, °01.08.1755; Gerard, °28.01.1757; Arnold, °30.05.1758; Guillaume, °04.02.1760; Maria-Christina, °25.09.1761; Anna-Maria, °1763-+26.03.1831; Christianus, °07.02.1764; Henri, °25.09.1765.
  - woonde aan de watermolen in de Geelstraat.
- 96.-Lelièvre Joseph-Bernard.- °Borgworm 1693-+Br.
- molenaar in 1745 in de Steenbrugstraat.
  - huwde met Maria-Cath. Govin, °1695.
  - kinderen:
    - Petrus, °Borgw. 1731-+Br.20.05.1791 (x 15.05.1774 Johanna-Catharina Lammens, Br.31.01.1738-+1811, d.v. Godfried).
    - Maria-Anna, °Borgw. 1739-+25.11.1813, (x 15.08.1764 Willem Lammens,°Br.14.01.1735, z.v. Godfried).
    - Maria-Elisabeth, °Borgw. 1740-+Br.23.02.1825 (x 20.04.1760 Cornelius Lammens, °Br.02.02.1731-+28.03.1778, d.v. Godfried).
- 97.-Hendrickx Arnold.- °1697.
- huwde op 24.06.1754 met Gertrude Timmermans en nadien met Gertrude Bemermans, een weduwe met Catharina Cox als dochter.
  - werkman, woonde naast of misschien in het gasthuis, dicht bij Kapelhof.
- 98.-Celis Willem.- °1723.
- huwde met Anna-Cath. Lutinx, °1718.
  - kinderen: Guillielmus, °1741; Anna-Maria +, Anna-Gertrude +, Anna-Christina, °1747; Petrus, °1747-+; Anna-Catharina °1749; Leonard, °1750. De laatste twee kinderen waren geen 11 jaar maar 14 en 13 jaar.
  - Willem labeurde 5 bonder en woonde 'achter de poel'. Dit was zeker achter de gasthuispoel op het Dorpsplein in de

- richting van het kasteel. Daar waren twee herbergen.
- 99.-R.A.H.-Gem. Brustem-Rechtgedingen XI, 1715-1740.
- 100-R.A.H.-Gemeente Wilderen-Parochieregister nr.2 (1768-1797)
- 101-Broeder Max.-'Tessengerlo: vroeger en nu', uitgev. De
Vroente-Kasterlee, 1960, blz.81.
- 102-Idem., blz.151.
- 103-Breymans Nicolaus.- °1720.
-echtgen.v. Maria Polus, °1700.
-gerechtsdienaar en bode (1749-1778) van het dorp Brustem.